

СВІТОВИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ

GLOBAL EXPERIENCE IN CRYPTOCURRENCY TAXATION

Горобінська Ірина Владиславівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний транспортний університет, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, +380677822674, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 424.

<https://orcid.org/0000-0001-9670-7198>

Теслюк Наталія Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний транспортний університет, e-mail: natalitesluk@gmail.com, +380679205826, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 424.

<https://orcid.org/0000-0002-0338-9088>

Шатський Євгеній Олександрович, студент факультету менеджменту логістики і туризму, Національний транспортний університет, e-mail: shatskij.80@gmail.com, +380684929578, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1.

<https://orcid.org/0009-0005-9614-1274>

Анотація. Стаття присвячена аналізу світового досвіду щодо оподаткування криптовалют та розробці ефективних механізмів податкового адміністрування. Об'єкт дослідження – механізм оподаткування країн світу, що легалізували криптовалюту. Мета роботи – вивчення та аналіз світового досвіду оподаткування криптовалют та можливості запровадження дієвих механізмів податкового адміністрування в Україні. Метод дослідження – теоретичне та аналітичне обґрунтування процесів функціонування ринку криптовалют в певних країнах та механізми їх оподаткування.

Необхідність розробки ефективних і дієвих механізмів податкового адміністрування та забезпечення стабільності податкового законодавства є об'єктивною передумовою забезпечення прозорості та справедливості оподаткування криптовалют. У науковій статті розглянуто особливості світового досвіду оподаткування криптовалют, що відіграють суттєву роль у процесах міжнародного руху капіталів, формуючи відповідні фінансові потоки, та сприяють капіталізації ресурсів. Питання оподаткування криптовалют є актуальними на шляху інтеграції країни у світову спільноту, недостатньо розглянутими в сучасних умовах та такими, що потребують поглибленого дослідження та удосконалення. В ході дослідження узагальнено досвід оподаткування криптовалют у певних країнах та виокремлено можливості, що відкриваються завдяки запровадженню різних інструментів оподаткування криптовалюти. Питання розробки дієвих механізмів податкового адміністрування з метою забезпечення ефективності оподаткування криптовалют та зростання бюджетних доходів на сьогодні залишається невирішеним і актуальним.

Висновки – розробка ефективних механізмів податкового адміністрування є важливим завданням для забезпечення прозорості та справедливості оподаткування криптовалюти. Це може включати в себе розробку чітких правил оподаткування, створення систем моніторингу та звітності для відстеження операцій з криптовалютою, а також співпрацю з міжнародними партнерами для вирішення перехідних аспектів та гармонізації податкових політик.

Ключові слова: криптовалюта, оподаткування, фінансовий ринок, ринок криптовалюти, податок на прибуток, податок на приріст капіталу, механізми податкового адміністрування.

Постановка проблеми. У сучасному світі функціонування криптовалют є звичайним явищем. Ринок криптовалют є однією зі сфер на глобальному фінансовому ринку. Останнім часом криптовалюта суттєво впливає та структурно змінює світовий ринок. Ці дії розповсюджується не тільки на сам ринок криптовалют, його капіталізацію та торговельні процеси, а й на взаємозв'язок між різними інституційними органами у світі. Зростаюча кількість інвесторів, що включають криптовалюту до своїх портфельів є потенційними платниками податків. Перед державними регуляторами існує непроста задача щодо впровадження оподаткування на крипторинку, враховуючи певні недоліки, які існують на цьому ринку. Однак реалізація цього завдання виявляється складною через децентралізований та анонімний характер криптовалют. Більшість моніторингових органів у багатьох країнах утримуються від рішучих дій у цьому напрямку, оскільки ефективне впровадження регуляторних та контролюючих заходів вимагає значних зусиль й може призвести до відтоку суб'єктів крипторинку з країни.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання оподаткування прибутку від торгівлі криптовалютою є актуальним й знаходиться на стадії обговорення в Україні. Загальні аспекти обігу криптовалют досліджували у своїх наукових працях такі фахівці-економісти: О. Галицький, Є. Галушка, О. Григоревська, А. Колдовський, О. Мороз, Е. Молчанова, А. Полчанова, М. Ребрик, Ю. Солодковський, К. Чернега. В юридичній науці правовий режим криптовалют вивчали: С. Верланов, А. Гаркуша, І. Доронін, Л. Нікітіна, А. Проценко та інші вчені [5]. Незважаючи на велику кількість досліджень, це питання не достатньо висвітлено і потребує поглибленого аналізу з урахуванням світового досвіду країн, що забезпечили можливість реєстрації криптовалютних компаній, надали їм правовий статус та запровадили певні важелі щодо їх оподаткування.

Метою роботи є вивчення та аналіз світового досвіду оподаткування криптовалют та можливості запровадження ефективних механізмів податкового адміністрування в Україні.

Постановка завдання. Згідно з глобальним рейтингом впровадження криптовалют від аналітичної компанії Chainalysis (таблиця 1), Україна знаходиться в п'ятірці лідерів. Замикає топ-10 Таїланд. Рейтинг складається з 5 основних показників, а саме: рейтинг отриманих значень централізованих сервісів, рейтинг отриманих значень роздрібних централізованих сервісів, рейтинг обсягу торгівлі на P2P біржах, рейтинг отриманих значень DeFi, рейтинг отриманих значень DeFi для роздрібною сегменту.[5]

Рейтинг отриманих значень централізованих сервісів – це показник, який визначає, яка частка від загальної вартості послуг отримана від централізованих сервісів. Це може включати централізовані біржі, платіжні системи, криптовалютні банки тощо.[5]

Рейтинг отриманих значень роздрібних централізованих сервісів – це подібний до попереднього показник, але він фокусується на централізованих сервісах, призначених для роздрібною споживача. Може включати мобільні додатки, онлайн-платформи для купівлі та продажу криптовалют тощо.[5]

Рейтинг обсягу торгівлі на P2P біржах – це оцінка обсягів торгівлі, що відбуваються на платформах peer-to-peer (P2P), де користувачі можуть торгувати напряму один з одним без посередництва централізованої біржі. Високі значення цього показника можуть свідчити про популярність такого типу торгівлі серед користувачів.[5]

Рейтинг отриманих значень DeFi – визначає, яка частина від загальної вартості послуг отримана від децентралізованих фінансів (DeFi). Це включає в себе різноманітні децентралізовані платформи для кредитування, обміну, страхування тощо.[5]

Рейтинг отриманих значень DeFi для роздрібною сегменту – аналогічно до попереднього показника, але зосереджено на DeFi-сервісах, спрямованих на роздрібною користувачів. Це можуть бути, наприклад, децентралізовані додатки для мікрокредитів, фінансових консультацій тощо.[5]

Розглянувши абсолютний показник – кількість власників криптовалют, що наведена у таблиці 2, варто зазначити, що Україна займає 9 місце з кількістю власників криптовалют 5,6 млн. осіб. Це значний показник, що повинен стимулювати податкові органи до впровадження законодавства стосовно оподаткування та регуляції правових відносин в середині країни.

У більшості країн оподаткування прибутку від торгівлі криптовалютою залежить від терміну володіння активами та обсягів угод. Деякі країни ліберальні в питаннях оподаткування криптовалют, інші ж консервативні. Так чи інакше, довгостроковим інвесторам необхідно орієнтуватися в питаннях оподаткування криптовалюти – важливо розуміти, як і скільки податків потрібно сплатити. Проаналізуємо досвід країн, що запровадили оподаткування у себе в економіці з точки зору важелів та інструментів оподаткування.

Оподаткування криптовалют в США. Оподаткування криптовалюти в США залежить від різних чинників, включно з характером операцій з криптовалютою і терміном її володіння. У США під час продажу або обміну криптовалюти інвестор зобов'язаний сплатити податок на приріст капіталу. Податкова ставка залежить від терміну володіння криптовалютою:

- якщо криптовалютою володіли менше ніж рік, застосовується ставка короткострокового капітального податку, яка відповідає ставці звичайного податку на дохід (у межах 37%);

- якщо криптовалютою володіли понад рік, застосовується податкова ставка на довгострокові капітальні прибутки (у межах 20%).

Крім того, криптоентузіаста зобов'язані сплачувати податки на прибуток у разі: отримання криптовалюти як оплати за товари або послуги, отримання криптовалюти за майнінг і стейкінг.

Таблиця 1 – Глобальний рейтинг впровадження криптовалют
Table 1 – Global ranking of cryptocurrency adoption

Країна	Загальний індекс рейтингу	Рейтинг отриманих значень централізованих сервісів	Рейтинг отриманих значень роздрібних централізованих сервісів (Retail)	Рейтинг обсягу торгівлі на P2P біржах	Рейтинг отриманих значень DeFi	Рейтинг отриманих значень DeFi для роздрібною сегменту
Індія	1	1	1	5	1	1
Нігерія	2	3	2	1	4	4
В'єтнам	3	4	4	2	3	3
США	4	2	8	12	2	2
Україна	5	5	3	11	10	10
Філіппіни	6	6	6	19	7	7
Індонезія	7	13	13	14	5	5
Пакистан	8	7	7	9	20	20
Бразилія	9	9	9	15	11	11
Таїланд	10	8	15	44	6	6

Джерело: складено авторами на основі [5]

Таблиця 2 – Кількість власників криптовалют у країнах світу (Топ-10)
Table 2 – Number of cryptocurrency owners in countries around the world (Top-10)

№	Країна	Кількість власників, млн. осіб
1	Індія	100,7
2	США	27,5
3	росія	17,4
4	Нігерія	13
5	Бразилія	10,4
6	Пакистан	9,1
7	Індонезія	7,3
8	В'єтнам	6
9	Україна	5,6
10	Кенія	4,6

Джерело: складено авторами на основі [4]

Оподаткування криптовалют в Австралії. Криптовалюти легалізовано, і вони розцінюються як особиста власність, тому криптовалюта обкладається податком на приріст капіталу. Австралійське податкове управління розділяє трейдерів і довгострокових інвесторів (ті, хто зберігає криптовалюту понад рік). Як і у випадку з США, майнерам треба платити податки, оскільки їхня діяльність

вважається підприємницькою.[1] В Австралії є поріг неоподатковуваного доходу — \$18 200 на рік, а в разі, якщо сума доходу більша, потрібно буде сплатити податок на дохід:

- 19% для сум від \$18 200 до \$45 000;
- 32,5% для сум від \$45 000 до \$120 000;
- 37% для сум від \$120 000 до \$180 000;
- 45 % для сум понад \$180 000.

Не обкладаються податком на приріст капіталу:

- дохід від продажу особисто створених NFT;
- нагороди від airdrop-кампаній і реферальні винагороди;
- дохід від стейкінгу.

Крім того, якщо людина зберігає криптовалюту понад рік, вона отримує право на 50% знижку для податку на приріст капіталу.

Оподаткування криптовалют у Канаді. У Канаді немає ставок податку на приріст капіталу в короткостроковій або довгостроковій перспективі. Приріст капіталу від криптовалют у Канаді оподатковується за тією самою ставкою, що й федеральний прибутковий податок і прибутковий податок провінцій. Якщо просто володіти криптовалютою, потрібно платити податок тільки з 50% від загальної суми приросту капіталу. Криптовалютні біржі зобов'язані повідомляти в Податкове управління Канади (CRA) про транзакції, що перевищують \$10 000. На 2022 рік федеральна базова особиста сума, що не оподатковується, становила \$14 398 (для платників податків із чистим доходом \$155 625 або менше). У 2023 році федеральна базова сума збільшилася до \$15 000 (для платників податків із чистим доходом \$165 430 або менше).[1]

Оподаткування криптовалют у Німеччині. У Німеччині криптовалюти вважають окремим класом активів і на них не поширюються закони оподаткування доходів на капітал (Kapitalertragssteuer/Abgeltungssteuer). Якщо володіти криптовалютою понад 1 рік, то не доведеться платити податок. Якщо продати свою криптовалюту раніше, ніж за рік, то це вважатиметься спекуляцією, і в цьому випадку доведеться сплатити податок (ставка податку визначається індивідуально на основі загального річного доходу платника податків, ця ставка може варіюватися від 0% до 45%, залежно від сукупного доходу). Варто зауважити, що є податкова пільга — Freigrenze 600 євро. Однак, якщо зберігати криптовалюту менше одного року, і її прибутковість перевищила 600 євро, то доведеться платити повний податок на весь дохід, а пільга в 600 євро «згорає», а не вираховується з доходу. Важливо додати, що якщо дохід від майнінгу або стейкінгу перевищить 600 євро, доведеться також платити податок. Не оподатковуються: довгостроковий прибуток від продажу, обміну або витрачання криптовалют, якою володіли понад один рік, річний дохід менше ніж 600 євро і додатковий дохід менше ніж 256 євро. Крім цього, не потрібно платити податок при купівлі криптовалют, її зберіганні та даруванні.[1]

Оподаткування криптовалют в Індії. В Індії запроваджено 30%-й податок на доходи від криптовалют і NFT. Згідно із законодавством Індії, податок на прибуток стягується у джерела доходу. Це означає, що під час здійснення оподаткованої криптовалютної транзакції користувач буде зобов'язаний відняти від суми платежу податок (TDS), виходячи зі встановленої ставки, і самостійно перевести ці збори на користь держави. Заявлено, що громадяни мають платити 30% податок з продажу криптовалют і 1% на продаж активів сумою понад 50 000 рупій (у деяких випадках 10 000 рупій)

упродовж одного фінансового року. Також варто зазначити, що 1% за користувача може платити біржа, або навпаки додавати 1% до комісій.[1]

Оподаткування криптовалют в Таїланді. Таїланд славився своїм ліберальним ставленням до криптовалют. Однак, починаючи з 1 січня 2024 року всі особи, які проживають у Таїланді понад 180 днів, зобов'язані сплачувати 15% податок на біткоїни, отримані з джерел поза країною. Так уряд Таїланду планує закрити лазівку, яку використовували багато нерезидентів і місцевих трейдерів.

Раніше декларування для фізичних осіб було потрібно у разі, якщо кошти були зароблені за кордоном і переведені у Таїланд у рік їх отримання. Тобто, виїхавши з країни впродовж фінансового року, доходи від іноземних інвестицій можна було не декларувати. Також раніше держава звільняла від податків трейдерів, які інвестували в тайські криптостартапи.[1]

Оподаткування криптовалют в Великій Британії. У Великій Британії криптовалюта прирівнюється до акцій і обкладається як податком на приріст капіталу, так і прибутковим податком залежно від транзакції. Якщо характер транзакцій свідчить про регулярне отримання оплат за будь-що, резидент платитиме прибутковий податок. У разі, якщо капітал інвестора зростає, доведеться платити податок на приріст капіталу. Розглянемо обидва варіанти:

- Податок на приріст капіталу. Податкова служба розглядає криптовалюту як капітальний актив. Щоразу, коли продають, обмінюють, витрачають або дарують криптовалюту, потрібно платити податок на приріст капіталу. На 2023–2024 рік неоподатковувана сума скорочена до 6000 фунтів стерлінгів. Якщо приріст капіталу перевищує цю суму, потрібно платити податок у розмірі 10% або 20% залежно від того, під яку ставку підпадає людина (10% - дохід до 50 270 фунтів стерлінгів; 20% - дохід від 50 270 до 150 000 фунтів стерлінгів).

- Прибутковий податок. У Великій Британії криптовалюту оподатковують податком на дохід, якщо її отримано за допомогою стейкінгу, майнінгу, airdrop'у або як зарплату. Ставки прибуткового податку залежать від річного доходу: 0% - до 6000 фунтів стерлінгів; 20% - від 6000 до 50 270 фунтів стерлінгів; 40% - від 50 270 до 125 140 фунтів стерлінгів; 45% - понад 125 140 фунтів стерлінгів.

Не оподатковується купівля криптовалюти за фунти стерлінгів, холдинг (зберігання), передача криптовалюти між своїми гаманцями, пожертвування на благодійність, подарунок криптовалюти чоловікові або дружині.[1]

Оподаткування криптовалют в Україні. На сьогодні в Україні ще не ухвалено закон щодо оподаткування криптовалют, і питання, як легалізувати дохід із криптовалюти в Україні, залишається відкритим. 8 вересня 2021 року Верховна Рада ухвалила закон про обіг криптовалюти в Україні, проте президент ветоував його і зажадав доопрацювати на основі своїх правок. 17 лютого 2022 ухвалили оновлений закон про криптовалюту в Україні. Відповідно до закону, регулювання має здійснювати Нацбанк України (НБУ) і Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). НБУ контролюватиме обіг віртуальних активів, а НКЦПФР віртуальні активи забезпеченими цінними паперами або деривативами. Крім того, Нацкомісія даватиме дозвіл і контролюватиме роботу постачальників послуг, пов'язаних із криптовалютою.

Нацбанк України та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) готують оновлену версію законодавства про регулювання криптовалютного ринку в Україні. Це впливає з меморандуму, укладеного між українським урядом і Міжнародним валютним фондом (МВФ), який наголошує на необхідності вдосконалення законодавства відповідно до міжнародних стандартів. Передбачається, що новий закон про криптовалюти буде представлено до кінця червня 2024

року. Набрання чинності раніше затвердженого закону «Про віртуальні активи» відкладено до внесення змін до Податкового кодексу.

Проект закону про обіг криптовалюти в Україні пропонує запровадити податкову систему, що ґрунтується на моделях західних країн. Згідно із запропонованою концепцією, оподаткуванню підлягає різниця між ціною купівлі та продажу криптовалюти. Тобто, якщо актив куплено за 10 000 грн, а продано за 11 000 грн, то податок із продажу біткоїнів оподатковується на різницю в 1000 грн. Доходи від криптовалют мають оподатковуватися, так само як і доходи від акцій та інших цінних паперів, тобто криптовалюти в Україні вважаються фінансовими інструментами, і податки з доходів від їхнього продажу або обміну стягуються, так само як з прибутку від інвестицій у звичайні акції.[3]

Згідно з пропозиціями авторів законопроекту, оподаткування має здійснюватися раз на рік. Пропонується стягувати 18% з інвестиційного прибутку та 1,5% військового збору. Учасники ринку також повинні будуть платити внески за регулювання. Однак у криптоспільноті існує невдоволення щодо величини податкової ставки. Є пропозиції знизити їх, наприклад, до 5% для доходів фізичних осіб і до 18% для компаній, з можливістю використання переваг податкового режиму «Дія.City». Крім того, за законопроектом, криптоінвесторам необхідно самостійно підраховувати свої доходи або збитки та відображати цю інформацію в податковій декларації. Але питання про те, як податкові органи відстежуватимуть операції з криптовалютами, є невирішеним.

Отже, Україна розробляла крипторегулювання з метою інтеграції країни в глобальну фінансову систему та адаптації до міжнародних стандартів, зокрема, регламенту ЄС з регулювання віртуальних активів МіСА (Markets in Crypto-assets). Враховуючи вибраний стратегічний напрямок це необхідно для полегшення інтеграції України в європейські та світові економічні системи. Крім того, введення чітких правил і механізмів контролю за криптовалютними операціями допомагає в боротьбі з відмиванням грошей (AML) і фінансуванням тероризму.

А поки Україна чекає змін у законодавчій базі, оподаткування криптовалюти регулюється загальними правилами. Фізичні особи мають сплатити податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18% і 1,5% військового збору. Комісії за торгові операції не враховуються.[1,3]

Узагальнені принципи і ставки оподаткування у різних країнах наведені у таблиці 3.

Таблиця 3 – Узагальнені принципи і ставки оподаткування у країнах світу

Table 3 – Generalized principles and rates of taxation in the countries of the world

Країна	Принципи і ставки оподаткування
США	При володінні криптовалютою менше року застосовується ставка короткострокового капітального податку, яка відповідає ставці звичайного податку на дохід (у межах 37%). При володінні криптовалютою понад рік, застосовується податкова ставка на довгострокові капітальні прибутки (у межах 20%). Також оподаткуванню підлягає отримання криптовалюти як оплати за товари або послуги та отримання криптовалюти за майнінг і стейкінг.

**ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ /
PIDPRYUMNSTVO, TRADE AND BIRZHOVA ACTIVITY**

Австралія	<p>Поріг неоподаткованого доходу — \$18 200 на рік, а в разі, якщо сума доходу більша, потрібно буде сплатити податок на дохід: 19% для сум від \$18,2тис до \$45тис; 32,5% для сум від \$45тис до \$120тис; 37% для сум від \$120тис до \$180тис; 45 % для сум понад \$180тис. Не обкладаються податком на приріст капіталу: Дохід від продажу особисто створених NFT; Нагороди від airdrop-кампаній і реферальні винагороди; Дохід від стейкінгу. При володінні криптовалютою понад рік, діє 50% знижка для податку на приріст капіталу.</p>
Канада	<p>Податок для власників криптовалюти - 50% від загальної суми приросту капіталу. Криптовалютні біржі повідомляють Податкове управління Канади про транзакції більше \$10 тис. У 2023 році сума, що не оподатковується, складає 15 тис. (для платників податків із чистим доходом \$165 430 або менше).</p>
Німеччина	<p>При володінні криптовалютою > 1 року - податок не сплачується. Якщо продати криптовалюту раніше, доведеться сплатити податок (ставка податку визначається на основі загального річного доходу платника податків від 0% до 45%). Є податкова пільга — Freigrenze 600 євро. Однак, при володінні крипто валютою < 1 року, і її прибутковість перевищила 600 євро, то доведеться платити повний податок на весь дохід. Якщо дохід від майнінгу або стейкінгу перевищить 600 євро, доведеться також платити податок. Неоподатковуються довгостроковий прибуток від продажу, обміну або витрачання криптовалюти, якою володіли >1 року, річний дохід менше ніж 600 євро і додатковий дохід менше ніж 256 євро. Не сплачується податок при купівлі криптовалюти, її зберіганні та даруванні.</p>
Індія	<p>Діє 30%-й податок на доходи від криптовалют і NFT. Податок на прибуток стягується у джерела доходу - під час здійснення оподаткованої криптовалютною транзакції користувач зобов'язаний відняти від суми платежу податок виходячи зі встановленої ставки, і самостійно перевести ці збори на користь держави. Сплачується податок 30% з продажу криптовалюти і 1% на продаж активів сумою понад 50 тис. рупій (у деяких випадках 10 тис. рупій) упродовж одного фінансового року. 1% за користувача може платити біржа, або навпаки додавати 1% до комісій.</p>
Таїланд	<p>з 1 січня 2024 року всі особи, які проживають у Таїланді понад 180 днів, зобов'язані сплачувати 15% податок на біткоїни, отримані з джерел поза країною.</p>
Велика Британія	<p>Два варіанти податків: 1) Податок на приріст капіталу. Податкова служба розглядає криптовалюту як капітальний актив. Щоразу, коли продають, обмінюють, витрачають або дарують криптовалюту, сплачується податок на приріст капіталу. Неоподатковувана сума 6000 фунтів стерлінгів. Якщо приріст капіталу перевищує цю суму, сплачується податок у розмірі 10% або 20% залежно від доходів людини. 2) Прибутковий податок. Якщо криптовалюту отримано за допомогою стейкінгу, майнінгу, airdrop'у або як зарплату, застосовують податок на прибуток. Ставки прибуткового податку залежать від річного доходу: від 0 до 45%. Не оподатковується купівля криптовалюти за фунти стерлінгів, холдинг (зберігання), передача криптовалюти між своїми гаманцями, пожертвування на благодійність, подарунок криптовалюти чоловікові або дружині.</p>
Україна	<p>Спеціального Закону, який би регулював оподаткування криптовалют, поки що немає. Оподаткування криптовалюти регулюється загальними правилами. Фізичні особи мають сплатити податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18% і 1,5% військового збору. Комісії за торгові операції не враховуються.</p>

Джерело: складено авторами на основі [1]

Висновки та пропозиції. Виходячи з проведеного дослідження та аналізу, робимо висновок, що оподаткування та легалізація криптовалюти є складними питаннями, які вимагають уважного вивчення та розробки ефективних механізмів податкового адміністрування. Законодавство в цій галузі часто відстає від швидкого розвитку криптовалютних технологій та їх популяризації у світі.

Продаж криптовалюти може мати податкові наслідки, але через невизначеність в податковому статусі криптовалюти та різноманітність міжнародних регуляцій, інвестори та користувачі часто стикаються з відповідною непевністю. Це може створювати складнощі як для самого оподаткування, так і для забезпечення прозорості та справедливості у цьому процесі.

Розробка ефективних механізмів податкового адміністрування є важливим завданням для забезпечення прозорості та справедливості оподаткування криптовалюти. Це може включати в себе розробку чітких правил оподаткування, створення систем моніторингу та звітності для відстеження операцій з криптовалютою, а також співпрацю з міжнародними партнерами для вирішення перехідних аспектів та гармонізації податкових політик.

Перелік посилань

1. Оподаткування криптовалют [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://blog.whitebit.com/uk/crypto-taxes/> (Дата звернення 25.03.2023р.)

2. Криптовалюти та податки: як це влаштовано в світі та чого варто повчитися Україні [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/kryptovaluty-ta-podatky> (Дата звернення 25.03.2023р.)

3. Податок на криптовалюту: відсоток, хто має сплачувати та особливості [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/ekonomika/20231201-podatok-na-kryptovalyutu-vidsotok-hto-maye-splachuvaty-ta-osoblyvosti/> (Дата звернення 25.03.2023р.)

4. Частка власників криптовалюти в Україні найбільша в світі [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/13/infografika/finansy/chastka-vlasnykiv-kryptovalyuty-ukrayini-najbilsha-sviti> (Дата звернення 25.03.2023р.)

5. The 2023 Global Crypto Adoption Index: Central & Southern Asia Are Leading the Way in Grassroots Crypto Adoption [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/> (Дата звернення 25.03.2023р.)

GLOBAL EXPERIENCE IN CRYPTOCURRENCY TAXATION

Iryna Gorobinska, National Transport University, Ph.D. Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit, Ukraine, 01010, Kyiv, st. Omelyanovycha-Pavlenka, 1, k. 424, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, +380677822674, <https://orcid.org/0000-0001-9670-7198>

Nataliia Tesliuk, National Transport University, Ph.D. Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit, Ukraine, 01010, Kyiv, st. Omelyanovycha-Pavlenka, 1, k. 424, e-mail: natalitesluk@gmail.com, +380679205826, <https://orcid.org/0000-0002-0338-9088>

Yevhenii Shatskyi, National Transport University, Student of the Faculty of Management, Logistics and Tourism, Ukraine, 01010, Kyiv, st. Omelyanovycha-Pavlenka, 1, e-mail: shatskij.80@gmail.com, +380684929578, <https://orcid.org/0009-0005-9614-1274>

Abstract. The article is devoted to the analysis of global experience in the taxation of cryptocurrencies and the development of effective tax administration mechanisms. The object of the research is the taxation mechanism of the countries of the world that have legalized cryptocurrency. The purpose of the work is to study and analyze the global experience of cryptocurrency taxation and the possibility of introducing effective tax administration mechanisms in Ukraine. The research method is a theoretical and analytical substantiation of the functioning of the cryptocurrency market in certain countries and their taxation mechanisms.

The need to develop efficient and effective tax administration mechanisms and ensure the stability of tax legislation is an objective prerequisite for ensuring the transparency and fairness of taxation of cryptocurrencies. The scientific article examines the peculiarities of the global experience of taxation of cryptocurrencies, which play a significant role in the processes of international movement of capital, forming relevant financial flows, and contributing to the capitalization of resources. The issues of taxation of cryptocurrencies are relevant on the path of the country's integration into the world community, insufficiently considered in modern conditions and requiring in-depth research and improvement. In the course of the study, the experience of cryptocurrency taxation in certain countries was summarized and the opportunities opened up due to the introduction of various cryptocurrency taxation tools were highlighted. The issue of developing effective tax administration mechanisms in order to ensure the effectiveness of cryptocurrency taxation and the growth of budget revenues remains unresolved and relevant today.

Conclusions – the development of effective tax administration mechanisms is an important task to ensure the transparency and fairness of cryptocurrency taxation. This may include the development of clear taxation rules, the creation of monitoring and reporting systems to track cryptocurrency transactions, as well as cooperation with international partners to address transitional aspects and harmonize tax policies.

Keywords: cryptocurrency, taxation, financial market, cryptocurrency market, income tax, capital gains tax, mechanisms of tax administration.

References

1. Opodatkuvannia kryptovaliut [Elektronnyi resurs] - Rezhym dostupu: <https://blog.whitebit.com/uk/crypto-taxes/> (Data zvernennia 25.03.2023r.)
2. Kryptovaliuty ta podatky: yak tse vlashtovano v sviti ta choho varto povchytysia Ukraini [Elektronnyi resurs] - Rezhym dostupu: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/kryptovaluty-ta-podatky> (Data zvernennia 25.03.2023r.)
3. Podatok na kryptovaliutu: vidsotok, khto maie splachuvaty ta osoblyvosti [Elektronnyi resurs] - Rezhym dostupu: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/ekonomika/20231201-podatok-na-kryptovalyutu-vidsotok-hto-maye-splachuvaty-ta-osoblyvosti/> (Data zvernennia 25.03.2023r.)
4. Chastka vlasnykiv kryptovaliuty v Ukraini naibilsha v sviti [Elektronnyi resurs] - Rezhym dostupu: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/13/infografika/finansy/chastka-vlasnykiv-kryptovalyuty-ukrayini-najbilsha-sviti> (Data zvernennia 25.03.2023r.)
5. The 2023 Global Crypto Adoption Index: Central & Southern Asia Are Leading the Way in Grassroots Crypto Adoption [Elektronnyi resurs] - Rezhym dostupu: <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index> / (Data zvernennia 25.03.2023r.)